

Klap – Artikel van de week: Elke week een pdf-file met een nieuwsartikel. Een artikel uit de Klap-krant of een volledig nieuw artikel in de weken dat er geen Klap verschijnt. Surf naar www.klapkrant.be en voer de webcode van de laatste Klap in.

Uitgewerkte lessuggesties

1. Jiepiejei! 't Is mei!

- Sluit aan bij het artikel 'Jiepiejei 't Is mei' op pag. 5.
- Motivatie
De maand mei is voor veel mensen een geliefde maand. Het weer wordt warmer en er zijn enkele feestdagen en vrije dagen. Mei is ook de bloemaand. De natuur is op haar mooist met ontelbaar veel bloemen in tuinen en parken en bloesems aan de bomen. Vroeger stond mei ook gekend als de liefdesmaand (met meifeesten waarbij de meiboom werd geplant op het kerkplein) en als de verhuismaand (dit had te maken met verhuurcontracten voor één jaar die vaak ingingen op 1 mei). Voor christenen is mei de Mariamaand en de maand van de christelijke feestdagen Hemelvaart en Pinksteren (al kan dit laatste feest ook wel eens begin juni vallen). We grijpen het artikel over mei aan voor een les vormend lezen (van tekst naar schema) en voor een opdracht rond de feesten in mei.
- Doelstellingen
 - De leerlingen kunnen een tekst schematisch samenvatten.
 - De lln. zoeken plaatsen in België op en situeren ze op een blinde kaart.
 - De lln. omschrijven feestdagen in mei en situeren ze op de kalender.
 - De lln. maken een presentatie met als onderwerp 'mei'.
- Werkwijze
Start de les met een klassikale brainstorm rond het woordenveld 'mei', waarbij de leerlingen hun voorkennis aanspreken. Daarna lezen de leerlingen individueel het artikel op pag. 5 van Klap. Ze verwerken het met behulp van opdracht 1. Voor het opzoeken van de fruitstreken gaan ze op zoek op het internet. Rond de opdracht af met een korte nabespreking. Hierna gaan de leerlingen per twee aan de slag met de tweede opdracht. Ook hierbij mogen ze het internet als informatiebron raadplegen. Bespreek achteraf de antwoorden. Als afsluitende activiteit kunnen de leerlingen per twee een presentatie maken over 'mei'. Ze zoeken daarbij passende afbeeldingen en noteren kernwoorden.

2. Blauwe spiegel achter zandheuvelds

- Sluit aan bij het dossier 'Zee en duinen' op pag. 7 t.e.m. 9.
- Motivatie
We focussen in deze les op opdrachten begrijpend lezen. Het is heel belangrijk dat hier in de klas voldoende aandacht aan wordt besteed. In deze les wordt de leesstrategie 'intensief lezen met nadruk op verklaren van woorden' aangereikt. De leerlingen werken op deze manier steeds actiever met het dossier. Het onderwerp 'zee, strand en duinen' zal hen zeker boeien. De meeste leerlingen zijn erg geïnteresseerd in de wereld rondom hen. Velen van hen brengen wel eens een dagje, een week of zelfs langer door aan zee in een vakantie. De werkbladen kunnen gebruikt worden in een les Taal.
- Doelstellingen
 - De leerlingen lezen aandachtig een dossier over zee en duinen.
 - De lln. activeren de leesstrategie voorkennis door de foto's bij de artikels te bekijken en titels te lezen.
 - De lln. linken woordenschat aan een passend artikel uit het dossier.
 - De lln. noteren bij verklaringen het passende woordenschatwoord.
 - De lln. vergroten hun kennis over de zee en de duinen.
 - De lln. evalueren zichzelf.
- Werkwijze
 - **Instap:** Introduceer het onderwerp van de les klassikaal. Start met het oproepen van de voorkennis van de leerlingen over zee, strand en duinen. Wat weten de leerlingen hierover? Hebben ze er al informatieve teksten over gelezen? Wat verwachten ze in de verschillende artikels te lezen? Laat hen naar de foto's, de titels en de tekstkenmerken zoals lay-out en alinea's kijken. Ze lezen de artikels nog niet helemaal door.
 - **Kern:** Nu de voorkennis geactiveerd is, zijn de leerlingen gemotiveerder om teksten over dit onderwerp te lezen. Toon volgend filmpje: <https://schooltv.nl/video/hoe-ziet-de-bodem-van-de-oceaan-eruit-bergketens-vulkanen-en-dieptes-tot-bijna-11-kilometer>. Hierna lezen de leerlingen de artikels actief. Ze markeren onbekende woorden en noteren tijdens het lezen vragen die bij hen opkomen. Geef ze hiervoor de nodige tijd en bespreek daarna klassikaal. Voor het vervolg van de les ga je te werk volgens binnenklasdifferentiatie. Verdeel volgens de leessterkte van je leerlingen de klas

in twee groepen. De leessterke lln. werken in groepjes van drie zelfstandig met de artikels en de opdrachten. Zelf begeleid je de groep van de leeszakkere lln.. Laat de leerlingen na de verlengde instructie (modellen hoe ze een tekst aanpakken, opzoeken van zaken) in duo's aan de opdrachten werken. Is er tijd over, speel dan het 'taboewordenspel'. Daarbij zoeken de leerlingen zelf een sleutelwoord in de artikels. Dit wordt het te raden woord. Elke leerling omschrijft zijn of haar woord, zonder het woord zelf te gebruiken. Verdeel de klas in groepjes. Welk groepje vindt de meeste woorden? (bv. oceaan = een landschap van hoge bergketens, weidse vlaktes en diepe ravijnen onder water; plasticsoep = een grote verzameling plastic afval die in de oceanen ronddrijft – planeet = een hemellichaam dat rond een ster beweegt ...)

- Slot: Laat de leerlingen een kort feedbackmoment inlassen. Wat hebben ze bijgeleerd over de zee en de duinen? Zijn er nog vragen die onbeantwoord bleven? Bespreek ook even het spel na. Hoe vonden de leerlingen dit? Lukte het om de taboewoorden te omschrijven? Laat de leerlingen zelf hun antwoorden bij de opdrachten controleren of doe dit gezamenlijk. Bespreek na waar de leerlingen moeite mee hadden.

- Tip: Verspreid over de hele kustlijn zijn er heel wat natuur- en bezoekerscentra: www.dekust.be/doen/natuur-en-bezoekerscentra-aan-de-kust. Elk centrum heeft een eigen insteek over strand en duinen. Misschien een volgend klasbezoekje waard?

3. Op reis naar de ruimte

- Sluit aan bij beide artikels op pag. 13 - 'Over de wereld'.
- Motivatie
Nieuws over de ruimtevaart kan bij de meeste kinderen op veel enthousiasme rekenen. De ruimte spreekt tot hun verbeelding. De laatste jaren komt er met de regelmaat van de klok nieuws uit de ruimte op ons af. Terwijl je vroeger alleen een Amerikaanse, een Europese en een Russische ruimtevaartorganisatie had, zijn er tegenwoordig ook missies uit China, de Verenigde Arabische Emiraten en India. Ook commerciële bedrijven als SpaceX en Blue Origin proberen de ruimte te veroveren. De komende tijd zal er vast heel veel nieuws over Raphaël Liégeois uit Namen op ons afkomen. Hij is een van de vijf nieuwe beroepsastronauten van de Europese ruimtevaartorganisatie ESA. Na Dirk Frimout en Frank De Winne wordt hij dus de volgende Belg in de ruimte!
- Doelstellingen
 - De leerlingen lezen informatieve teksten aandachtig.
 - De lln. gebruiken diverse informatiebronnen.
 - De lln. gebruiken informatie om een eigen mening te vormen.
 - De lln. zoeken in de artikels naar antwoorden op de vragen.

- Werkwijze
 - Instap: Laat je leerlingen even nadenken over deze filosofische vraag en bespreek ze daarna samen: Is het goed om als mensheid op een andere planeet opnieuw te beginnen?
 - Kern: Teken onderstaande tabel op het bord. Vul de eerste en tweede kolom in.

Hemellichaam	Te onderzoeken	Antwoord	Aanpassing
De maan van de aarde	Zwaartekracht: meer of minder dan op de aarde?	minder	
Jupiter	Zwaartekracht: meer of minder dan op de aarde?	meer	
Mars	Zuurstof: meer of minder dan op de aarde?	minder	
Mercurius	Aanwezigheid van een atmosfeer?	geen	
Saturnus	Temperatuur: hoger of lager dan op de aarde?	lager	
Venus	Temperatuur: hoger of lager dan op de aarde?	hoger	

Voorlopig is er nog geen leven ontdekt op de andere planeten van ons zonnestelsel. Vermeld kort dat er wel volop naar leven op andere planeten gezocht wordt, en dat de leerlingen daar later artikels over zullen lezen. Verdeel de leerlingen in groepjes van drie of vier. Ieder groepje onderzoekt het opgegeven aspect van een hemellichaam: temperatuur, zwaartekracht, atmosfeer of zuurstof. De leerlingen gebruiken boeken en internet voor hun onderzoek. Laat hen ook opzoeken en bedenken hoe de mensen zouden moeten veranderen om onder die omstandigheden te kunnen leven. Elk groepje deelt zijn bevindingen mee aan de hele klas. Het schema wordt klassikaal ingevuld. Als er leven op een andere planeet zou worden gevonden, dan zal dat waarschijnlijk helemaal niet lijken op de mens. Laat verwoorden waaraan dat ligt. Vervolgens lezen de leerlingen in hun groepjes de twee artikels op pag. 13 van Klap. Ze verwerken de teksten met behulp van de werkbladen. Achteraf volgt een klassikale verbetering en bespreking. Lukt het iedereen om één van beide ezelsbruggetjes te onthouden?

- Slot: - Lees het begin van het boek *De maan-zaak* voor. Als je het fysieke boek niet te pakken krijgt, kan je voor de digitale versie gaan. Op de website van Standaard Boekhandel staat onder de cover van dit boek een balkje met 'Lees een stukje uit het boek.' Hierbij ook de link: <https://api.boekenbank.be/sample-content/9789/000/343/9789000343850.pdf>
- Misschien kan je aan deze les een uitstap naar een van de zes Vlaamse volkssterrenwachten koppelen.

- Extra informatie
 - Boekentips: *De maan-zaak* (Stuart Gibbs, Unieboek/Het Spectrum, 2015), *Het ruimteboek* (Sarah Devos, Manteau, 2020) en *Armstrong* (Torben Kuhlmann, De Vier Windstreken, 2016)
 - Website: www.spacepage.be

Sleutel bij de werkbladen

1. Jiepiejei! 't Is mei!

1. Inleiding: warmer weer – mooie natuur – veel feestdagen
Eerste pararaaf: bloemaand – bloesemroutes
Mei in de naam: meikever – meidoorn – meiklokje
Meiboom: liefdesmaand – een bloemenkrans maken en dansen rond de meiboom
Hooikoorts: stuifmeel – berk, beuk eik, wilg, grassen – niezen, jeuk en pijn aan neus, keel, mond, vermoeid
2. zie kaart van België
appel in Haspengouw, peer in Dentergem
2. geel: Moederdag – 14 mei – tweede
groen: Hemelvaart – 18 mei – donderdag – 40ste rood: Feest van de Arbeid – 1 mei
paars: Pinksteren – 28 mei – zondag – 50ste
blauw: V-dag – 8 mei
oranje: eigen antwoord

2. Blauwe spiegel achter zandheuveld

1. a. eigen antwoorden
b. waar – niet waar – waar – waar – niet waar – niet waar
2. a. windmolenparken: De blauwe planeet – plasticsoep: Gevaarlijk plastic – schorren en slikken: Het Zwin – ravotten: Hoge duinen in de Westhoek – verzorging: Zeehondjes in Blankenberge – kalksteen: Koraal is speciaal – evenaarsgebied: De reus van de oceaan – aquarium: Inky ontsnapt!
b. a. koraalrif – b. reservaat – c. ooievaars – d. waterdruk

– e. zeeën – f. octopus – g. recycleren – h. oceanen – i. Marianentrog
3. De (vang)armen van een octopus zijn met zuignappen bedekt. – Koraal is een dier. – Driekwart van de planeet aarde is bedekt met water.

3. Op reis naar de ruimte

1. a. 1. Mercurius – 2. Venus – 3. de aarde – 4. Mars – 5. Jupiter – 6. Saturnus – 7. Uranus – 8. Neptunus
b. steen – gas
2. acht – ijsmanen – oceanen – neerstorten
3. JUPTERS ICY MOOONS EXPLORER
4. Omdat België mee heeft betaald voor de raket en de ruimtesonde. België maakt namelijk deel uit van de ESA, de Europese organisatie voor de ruimtevaart.
5. a. SpaxeX – Tesla – Twitter
b. eigen antwoorden – Ster(ren)schip
c. eigen antwoorden

4. Klap Nieuwsquiz 9

1. a – 2. b – 3. c – 4. b – 5. b –
6. c – 7. a – 8. c – 9. b – 10. c

1. Bij het artikel

1. Maak de **schematische samenvatting** van het artikel volledig.

Inleiding - Mei is een geliefde maand

Eerste paragraaf (zonder titel)

Mei =
..... : in Haspengouw, Dentergem

Mei in de naam

Meiboom

Mei =
Wat doen geliefden?

Hooikoorts

Allergisch aan:
Pollen in mei:
Symptomen:

2. Duid de fruitstreken uit het artikel aan op de kaart van België.

Plaats een kruis waar jij woont.

Teken een appel in Haspengouw.

Teken een peer waar Dentergem ligt.

2. Feest in mei

Vul de tabel in en duid de feestdagen aan op het kalenderblaadje van mei 2023.

Kleur	Naam	Vaste datum	Datum in 2023	Omschrijving
geel	/	Feestdag waarop we onze mama vieren. Die dag vindt elk jaar plaats op de zondag van mei.
groen	/	<u>Christelijke feestdag</u> Gelovigen vieren dat Jezus is opgestegen naar God, zijn Vader in de hemel. Dat feest valt elk jaar op een dag, op de ste dag na Pasen.
rood	Feestdag van de arbeidersbeweging. Is ontstaan uit protesten voor betere omstandigheden op het werk.
paars	/	<u>Christelijke feestdag</u> Gelovigen vieren het begin van de christelijke kerk. De Heilige Geest daalde neer over de apostelen, die daarna overal de boodschap van Jezus gingen verkondigen. Dat feest valt elk jaar op een dag, op de ste dag na Pasen.
blauw	Dag waarop het einde van de Tweede Wereldoorlog wordt herdacht. Vroeger was die dag een officiële feestdag.
oranje	/	Communiefeest of lentefeest van mijn broer of zus, neef of nicht.

MEI 2023						
maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag	zaterdag	zondag
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Bij elke opdracht staan strandlopers.

Dat is een strandvogel die in groepjes voedsel zoekt en snel wegent voor de aanrollende golven.

Geef aan wat je van de opdracht vond door de vogels in te kleuren.

1 vogel = dit was niets voor mij, tot 5 vogels = dit was een topoefening.

1. a. Voorkennis oproepen. Wat weet je al over de zee en duinen?

Kijk goed naar de plaatjes en de titels bij de artikels.

Wat zou je graag nog te weten komen?

Vul de tabel aan.

Wat weet je al over het onderwerp van het dossier?	Wat wil je graag weten over het onderwerp van dit dossier?
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

b. Lees de volgende uitspraken.

Zijn de zinnen waar of niet waar, denk je?

Zet een kruisje in de passende kolom.

	WAAR	NIET WAAR
De blauwe vinvis is het grootste zeedier.		
De benen van de octopus zijn met zuignappen bedekt.		
Op de wereld zijn vijf oceanen.		
Zeevogels zien plastic afval aan voor voedsel.		
Koraal is een plant.		
De planeet aarde is voor de helft bedekt met water.		

2. Ga nu op onderzoek in het dossier.

a. Lees het dossier een eerste keer globaal.

Verbind het woord in de eerste kolom met de titel van het artikel waarin je het kon vinden.

ravotten •

kalksteen •

plasticsoep •

aquarium •

verzorging •

windmolenparken •

schorren en slikken •

evenaarsgebied •

• De blauwe planeet

• Gevaarlijk plastic

• Het Zwin

• Hoge duinen in de Westhoek

• Zeehondjes in Blankenberge

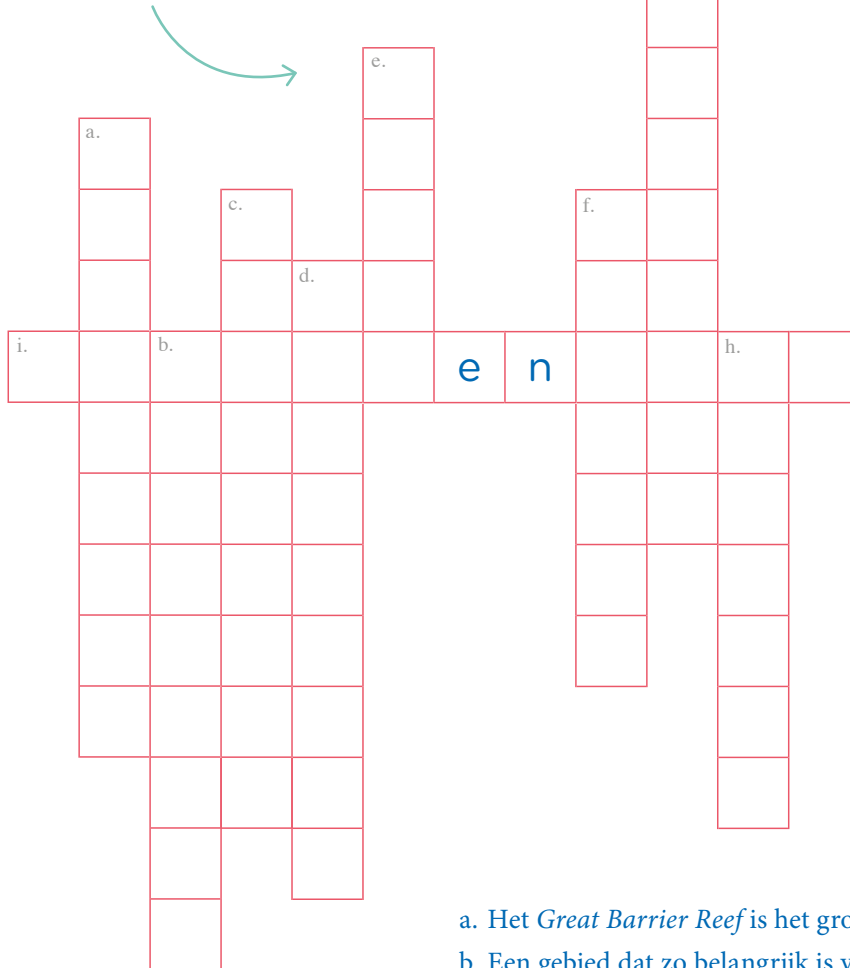
• Koraal is speciaal

• De reus van de oceaan

• Inky ontsnapt!

b. Lees het dossier nu grondiger.
Welk woord bedoelen we met de uitleg hieronder?
Vul het woordrooster in.

- a. Het *Great Barrier Reef* is het grootste ... ter wereld.
- b. Een gebied dat zo belangrijk is voor planten, dieren of het landschap dat het onder bescherming staat. Een voorbeeld hiervan is het Zwin.
- c. Deze vogels voelen zich thuis in het Zwin.
- d. Hierdoor is het te gevaarlijk om diep te duiken.
- e. Uitgestrekte oppervlakken zoutwater, die kleiner zijn dan oceanen.
- f. Dit dier is ook gekend onder de naam inktvis.
- g. Uit afval nieuw materiaal maken.
- h. Deze grote waterplassen liggen tussen de continenten.
- i. Het diepste punt in de Grote of Stille Oceaan.

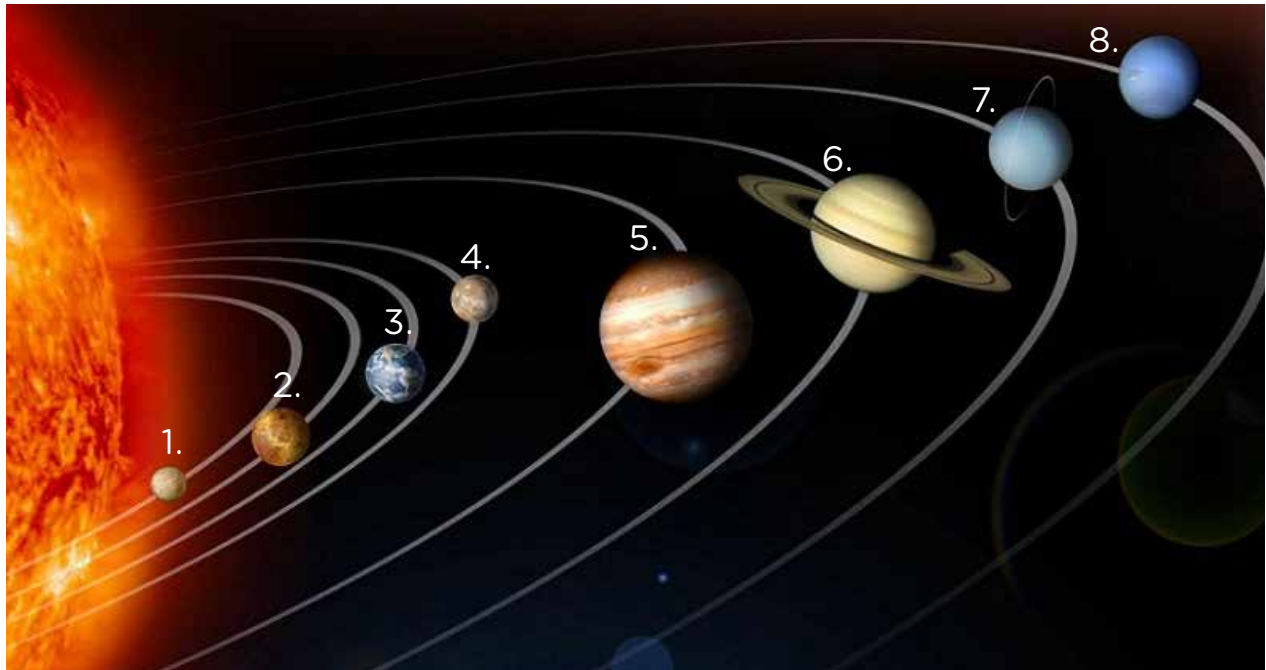
- 3. a. Lees het dossier nu nog grondiger en markeer de juiste uitspraken in opdracht 1. b.
- b. Voor de durvers: Herschrijf de foutieve uitspraken zodat ze correct worden.

1. Ons zonnestelsel

Schrijf bij elk nummer de juiste planeet.

Kies uit: de aarde, Jupiter, Mars, Mercurius, Neptunus, Saturnus, Uranus, Venus.

1.	} 2.	} 3.
4.	} 5.	} 6.
7.	} 8.	

De vier planeten het dichtst bij de zon bestaan uit

De vier planeten het verst van de zon bestaan uit

2. Vul deze tekst aan met info uit het Klap-artikel.

Juice onderweg naar Jupiter

Wat gaat Juice precies doen? Als alles goed gaat, zou Juice over jaar moeten aankomen bij Jupiter met een meervoudige opdracht.

→ Ze moet de planeet en het weer op de planeet bestuderen.

→ Ze zal drie van de grote rond Jupiter (Callisto, Europa en Ganymedes)

scannen. Wetenschappers vragen zich al langer af of daar leven mogelijk is. Onder de dikke ijskorst op die manen liggen vermoedelijk diepe van vloeibaar, zout water. Juice gaat tussen 2031 en 2034 zo'n 35 keer langs de manen vliegen. Ze zal kijken hoe dik de ijslaag is, of er echt een oceaan onder ligt en hoe die is samengesteld.

→ Na het aflopen van de missie zal men proberen om Juice gecontroleerd te laten op de ijsvlakten van Ganymedes.

3. JUICE is de afkorting voor *Jupiters Icy Moons Explorer*.

Onderstreep de letters die volgens jou het letterwoord vormden.

J U P I T E R S I C Y M O O N S E X P L O R E R

Vertaling: *Jupiters ijzige-manen-verkenner*

4. Leg uit waarom onze koning Filip en prins Gabriël de lancering van de ruimtesonde mochten bijwonen.

.....

.....

5. Elon Musk

Schrap wat niet past en vul aan.

a. Hoe heet het bedrijf voor ruimtevaart van Elon Musk?

.....

Hij heeft nog meer bedrijven. Weet jij welke?

Een bedrijf dat als eerste elektrische auto's op grote schaal op de markt bracht.

MERCEDES

VOLVO

TESLA

Een bedrijf dat een heel groot en bekend sociaal medium-platform heeft.

Je kan er vooral heel korte tekstberichtjes op plaatsen.

FACEBOOK

TWITTER

INSTAGRAM

b. Kan jij de naam *Starship* naar het Nederlands vertalen? JA NEEN

De naam betekent

Ik vind die naam goed gekozen / niet goed gekozen, en mooi / niet mooi.

c. Bedenk een voordeel en een nadeel van reizen naar Mars.

Voordeel:

.....

Nadeel:

.....

De volgorde van de planeten onthouden is niet gemakkelijk. Een ezelsbruggetje is een hulpje om moeilijke info te leren. Je maakt een zin met alle eerste letters van de planeten. Als je die zin onthoudt, ken je de volgorde! Omdat twee planeten beginnen met de 'M' moet ook de tweede letter van het woord juist zijn.

MErcurius	Venus	Aarde	MArs	Jupiter	Saturnus	Uranus	Neptunus
MEt	Veel	Aardbeien	MAakt	Juf	Sanne	Urenlang	Nepwijn.
MEnsen	Vergeten	Altijd	MAar	Jullie	Slim	Uitgekozen	Namen.

Sluit aan bij de Klapkrant van mei 2023.

Zet een kruisje voor het juiste antwoord.

1. Op Petnetdag gaan kinderen naar school met een pet op. Voor welke ziekte vragen zij aandacht?

- a. voor kanker
- b. voor hart- en vaatziekten
- c. voor spierziekten

2. Jij draagt vast ook sneakers. Wat betekent het Engelse woord *sneaker* in het Nederlands?

- a. 'mooie schoen'
- b. 'sluiper'
- c. 'kleurrijk'

Foto Pexels

3. Wat gebeurt er op de MOS-openschooltuinendag?

- a. Op alle scholen komen tuinmannen om de tuinen netjes te maken.
- b. Op die dag kunnen kinderen in elkaars tuin gaan kijken.
- c. Heel wat scholen zetten hun poort open om hun vergroening te tonen.

4. In ons land is er leerplicht. Vanaf welke leeftijd zijn kinderen verplicht om te leren?

- a. vanaf 4 jaar
- b. vanaf 5 jaar
- c. vanaf 6 jaar

Foto Pexels

5. Hoe wordt de meimaand ook wel genoemd?

- a. de glansmaand
- b. de bloeimaand
- c. de klokjesmaand

6. Waarom kunnen mensen niet in de Marianentrog komen?

- a. Er leven daar veel gevaarlijke dieren, dus het is een heel gevaarlijke plek.
- b. De plek is onbereikbaar; zelfs met een helikopter kan je er niet komen.
- c. Het is er pikdonker en door de waterdruk is het gevaarlijk om zo diep te duiken.

7. Wat is krill?

- a. Piepkleine diertjes die lijken op garnalen.
- b. Een soort kikkerdril, maar dan in verschillende felle kleuren.
- c. Zeeschildpadjes die ziek zijn.

8. Wat is volgens Marc Janssen de beste tijd van het jaar om in de duinen te wandelen?

- a. In de winter als er sneeuw ligt.
- b. In de herfst als het regent; dan komen de kleuren zo mooi uit.
- c. Als de zomer bijna begint omdat alles dan mooi in bloei staat.

Foto Pexels

9. Welk dier is Murphy?

- a. een octopus
- b. een zeearend
- c. een inktvis

10. Waarom is olie zo gevaarlijk voor zeevogels?

- a. Zeevogels eten de olie op, maar die is giftig.
- b. Door de olie gaan zeevogels zwart zien en daardoor vallen ze beter op voor roofvogels.
- c. De olie tast het vet van de veren aan, waardoor zeevogels minder goed drijven.